

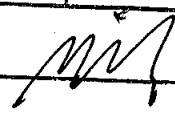
12. M. M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 5.12.2013
Sayı: 1223

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda değişiklik yapılması hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ektedir.

Gereğini arz ederim.

İzzet ÇETİN
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler - Milli Savunma				
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe				
Tarih:	10 Aralık 2013		E. No: 2/1903		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.	
AD	AD	ME	Y.	MM	
TBMM BAŞKANI					

T. B. M. M. KAMU İÇİŞİLERİ VE DİPLOMATİYE BAKANLIĞI
05 Aralık 2013
Numara:

T. B. M. M. KÜTÜPHANE VE ARŞİV İŞLERİ BAŞKANLIĞI
05 Aralık 2013
263029

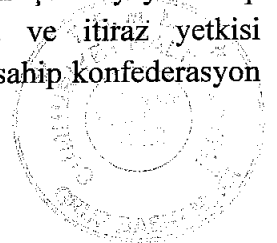
GENEL GEREKÇE

Toplu sözleşme, uluslar arası sözleşmelerde de tanımlandığı gibi esas itibariyle işyeri, işletme veya sektörel düzeyde sendikalar tarafından yapılır. Bu kapsamda Türkiye'deki kamu görevlileri toplu sözleşme sürecinde kamu çalışanlarının işyeri ve işletme düzeyinde sorunlarının çözülmesi, taleplerinin müzakere edilebilmesi için bu düzeylerde toplu sözleşme hakkının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Mevcut durumda 4688 sayılı kanunla salt konfederal düzeyde ücret haklarını düzenleyen toplu sözleşme olarak tanımlanabilecek bir toplu sözleşme modeli kurulmuştur. Bu model kamu çalışanlarının toplu pazarlık haklarını kısıtlayıcı ve engelleyici niteliktedir.

Anayasa Mahkemesinin 12.07.2013 tarihli ve 28705 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan (E.Sayısı : 2013/21, K.Sayısı : 2013/57) kararı ile Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görev yapan sivil memurların sendika kurmalarının ve sendikaya üye olmalarını yasaklayan 4688 sayılı Kanunun 15. Maddesinin birinci fıkrasının (g) bendini oybirliği ile iptal etmiştir. Bu karardan sonra ilgili kamu görevlilerine sendika kurma ve sendikaya üye olma yolu açılmıştır. Bu kamu görevlilerinin kurdukları ve üye oldukları sendikaların gireceği işkolu konusunda da yeni bir düzenleme yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

4688 sayılı yasanın 32. Maddesinde mahalli idareler ile sosyal denge tazminatına ilişkin ayrı sözleşme yapılmasına olanak tanınmıştır. Yine kanun teklifimizin birinci maddesinde kurum sözleşmesi önerilmektedir. Halihazırda yerel yönetimlerde örgütlü olan Kamu Görevlileri Sendikaları tarafından yapılan sözleşmelerde tazminat ya da ikramiye adı altında çeşitli ödemeler tanımlanmaktadır. Bu ödemelerden yetkili sendika üyesi olmayanların yararlanma koşulu olarak da bir çok sendika imzalamış oldukları sözleşmelerde dayanışma ödentisi zorunluluğu getirmektedir. Bu ödenti miktarları uygulamada üyelik ödentisinin 5-6 katı kadar olabilmektedir. Bu durumun nedeni olarak da 4688 sayılı kanunda dayanışma ödentisine ilişkin bir hükmün bulunmaması gösterilmektedir. Ancak bu konudaki çeşitli yargı kararları bu tür sözleşmelerde makullük ölçüsünü aşan ve kanuna uygun olmadığı gerekçesi ile dayanışma ödentisi kesilmesini durdurmaktadır. 4688 sayılı kanunun 43. maddesinde, bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 sayılı kanuna gönderme yapılmaktaydı. 6356 sayılı kanunun 18. ve 39. maddelerinde dayanışma aidatı, niteliği, miktarı, hangi hallerde alınabileceği kesin olarak tanımlanmıştır.

4688 sayılı kanuna göre kamu görevlileri toplu sözleşmelerinde en çok üyeye sahip konfederasyona tek başına karar alma yetkisi verilmektedir. Yürürlükteki mevzuata göre en çok üyeye sahip konfederasyon;hem kendi üyeleri, hem başka konfederasyonlara bağlı sendikaların üyeleri, hem bağımsız sendikalar, hem de sendika üyesi olmayanlar ve emekliler adına tek söz sahibi durumundadır. Bu konfederasyonun aldığı karar konusunda diğer konfederasyonlara hiçbir söz hakkı tanınmadığı gibi itiraz hakkı da verilmemiştir. Diğer konfederasyonlar toplu sözleşme sürecinde adeta yok sayılmıştır. En çok üyeye sahip konfederasyon dışındaki konfederasyonlara toplu sözleşmeye imza ve itiraz yetkisi tanınmamıştır. Hatta Kamu Görevlileri heyetinde yer alan en çok üyeye sahip konfederasyon

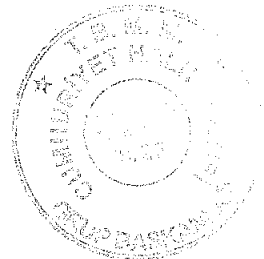

temsilcilerine bile hayır deme hakkı tanınmamış, toplu sözleşmeyi imzalama veya reddetme hakkı bir anlamda tek başına Kamu Görevlileri Heyet Başkanına tanınmıştır. Yasa tek bir sendika ve tek bir adam rejimi kurmuş bulunuyor. Bu şekilde bir toplu sözleşme düzeninin örneği hiçbir demokratik ve çağdaş ülkede yoktur. Bu durum toplu sözleşme düzeninin özüne ve demokratik ilkelere aykırıdır. Yüzbinlerce üyeye sahip konfederasyonların üyeleri adına talepte bulunma hakkının ortadan kaldırılarak en çok üyeye sahip konfederasyonun iradesine bırakılması demokratik katılım ve uzlaşma anlamında izahı mümkün olmayan bir durumdur.

Nitekim sıralanan sakıncaların tümü 2014- 2015 dönemini kapsayan toplu sözleşme sürecinde ortaya çıkmıştır. Kamu İşveren Kurulu Heyeti Başkanı ile Kamu Görevlileri Heyet Başkanı arasında kapalı kapılar arkasında, tüm kamu çalışanlarından ve onların temsilcilerinden kaçırılarak teamülleri alt üst edercesine sadece iki günde kotarılan ve imzalanan toplu sözleşme, imzacı konfederasyon hariç bütün sendikaların ve kamu görevlilerinin itirazı ile karşılandı. Kamu görevlileri ve onların sendikaları bu toplu sözleşme düzeni ile imzacı konfederasyonun kendilerini toplu sözleşme masasında sattığını basın yayın organlarına açıklamış bulunmaktadır.

Uluslar arası sözleşmeler ve sendika hakkının doğası gereği grev hakkının da güvenceye alınmış olduğu bir toplu sözleşme sürecinden yoksun olunmasının yanında hükümetle nerdeyse hiyerarşik ilişki içinde bulunan bir konfederasyonun tek söz sahibi olduğu bir toplu sözleşme düzeninin; kamu çalışanlarının haklarını geliştiremeyeceği, kamuda çalışma barışını sağlayamayacağı, çalışma ilişkilerini demokratikleştiremeyeceği açıktır. Kamu görevlileri toplu sözleşme düzeninin katılımcılığa ve uzlaşmaya açılması, demokratikleştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu kanun teklifi; kamu görevlileri sendikalarına uluslar arası sözleşmelere uygun olarak farklı düzeylerde toplu sözleşme hakkı getirilmesi, Milli Savunma ve Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görev yapan sivil memurların kurdukları sendikaların dahil olacağı işkolunun belirlenmesi, mahalli idarelerde yapılan toplu sözleşmelerde alınan dayanışma aidatına yasadaki boşluğu da giderecek şekilde bir üst sınır getirilmesi, 4688 sayılı yasanın demokratik olmayan ve katılımcılıktan uzak 29. maddesinin demokratikleştirilmesi, kamu görevlileri toplu sözleşmelerinde en çok üyeye sahip konfederasyonda toplanan tüm yetkiler konusunda uzlaşma temelinde heyet üyesi diğer konfederasyon temsilcilerinin de söz ve karar sahibi olabilmesi, kamu işyerlerinde çalışma barışının sağlanması ve kamu görevlileri toplu sözleşme düzeninin hak kaybı yerine hakları geliştirici yönde çalışması amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kamu görevlilerinin belli düzeylerde yapabilecekleri toplu sözleşmelerin tanımları yapılmıştır.

MADDE 2- Mahalli idarelerde yapılan sözleşmelerde yetkili sendika üyeli olmayan kamu görevlilerinden alınan dayanışma aidatına bir sınır getirilerek kurala bağlanmıştır.

MADDE 3- Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görev yapan sivil memurların kurdukları ve üye oldukları sendikaların girdiği işkolu belirlenmiştir.

MADDE 4- Madde ile toplusözleşmenin tarafları ve imza yetkisi yeniden düzenlenmiş, yapılacak toplu sözleşme düzeyleri düzenlenmiştir. Buna göre Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti 15 kişiden oluşacak, toplusözleşme bu heyetin nitelikli çoğunluğu ile imzalanabilecek, genel, hizmet kolu ve kurum toplu sözleşmeleri imzalanabilecektir. Bu toplu sözleşmelerin her birine kimlerin katılabileceği de ayrıca düzenlenmiştir.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

**KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU
SÖZLEŞME KANUNUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 25.06.2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 3 ncü maddesinin birinci fıkrasının “h” bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve “h” bendinden sonra gelmek üzere “ı” ve “j” bentleri eklenmiş, diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“h) Genel toplu sözleşme: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal, demokratik, siyasi, özlük ve mesleki hak ve çıkarlarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda Kamu İşveren Heyeti ile konfederasyonların katılımı ile oluşturulan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında imzalanan sözleşmeyi,

ı) Hizmet Kolu toplu sözleşmesi: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde bir hizmet kolu kapsamına giren genel bütçeli kurum ve kuruluşlarda çalışan kamu görevlilerinin hizmet koluna özgü ortak ekonomik, sosyal, demokratik, siyasi, özlük ve mesleki hak ve çıkarlarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda Kamu İşveren Heyeti ile sendikaların katılımı ile oluşturulan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında imzalanan sözleşmeyi,

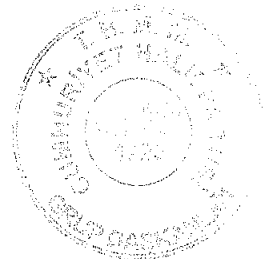
j) Kurumsal toplu sözleşme: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde, kurum düzeyinde ortak ekonomik, sosyal, demokratik, siyasi, özlük ve mesleki hak ve çıkarlarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında imzalanan sözleşmeyi,”

MADDE 2- 4688 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“12. Savunma hizmetleri.”

MADDE 3- 4688 sayılı Kanununun 25 nci maddesinin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ Bu Kanununun 32 nci maddesinde öngörülen mahalli idarelerde imzalanan sözleşmelerden sendika üyelerinin haricinde yararlanmak isteyen kamu görevlileri yetkili sendikaya dayanışma ödentisi ödemek suretiyle yararlanabilirler. Bu dayanışma ödentisi hiçbir şekilde yetkili sendikanın üyelerinin ödemiş olduğu üyelik ödentisi miktarını geçemez.”

MADDE 4- 4688 sayılı Kanununun 29 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi

MADDE 29 - Genel Toplu Sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

Kamu İşveren Heyeti, Başbakanın görevlendireceği Başbakan Yardımcısının başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.

Genel toplu sözleşme görüşmelerinde Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, konfederasyonların üye sayıları ile orantılı olarak temsil edileceği on beş üyeden oluşur. Bu on beş üyenin belirlenmesinde sendikaların toplam üye sayısı, onbeşe bölünmek suretiyle bir üyelik için gerekli sendika üye sayısı belirlenir. Her bir konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısı, bir üye için gerekli sendika üye sayısına bölünmek suretiyle konfederasyonların Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetindeki üye sayıları tespit edilir. Bu işlem sonunda tam sayıları gösteren üye sayıları konfederasyonlara dağıtıldıktan sonra kalan üyelikler, arta kalan yüzdelik rakamların büyükten küçüğe doğru sıralaması esas alınarak konfederasyonlar arasında dağıtılır. Bu fıkra hükmüne göre her bir konfederasyonun belirleyeceği üye sayıları Devlet Personel Başkanlığınca ilgili konfederasyonlara bildirilir.

Genel toplu sözleşme, Kamu İşveren Heyeti ile görüşmelere katılan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyelerinin nitelikli çoğunluğu (toplam üye sayısının 2/3 oranı) arasında imzalanır.

Hizmet kolu toplu sözleşmesi görüşmelerinde Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, o hizmet kolunda kurulu sendikaların temsilcilerinden oluşur. Yedi kişiden oluşan heyet Genel Toplu Sözleşmede belirtilen yöntemle belirlenir. Her bir hizmet kolu kapsamında toplu sözleşme görüşmelerine katılacak Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyeleri, ilgili sendika tarafından genel toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından bir hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Hizmet kolu toplu sözleşmesi, Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında imzalanır.

Kurum toplu sözleşmesi görüşmelerinde o kurumla ilgili Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, o kurumda da en çok üyeye sahip sendikanın ve en çok üyeye sahip ikinci ve üçüncü sendikaların birer temsilcisinden oluşur.

Kurum toplu sözleşmesi, o kurumun en üst yöneticisi ile o kurum için belirlenen Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti arasında imzalanır.

Genel veya hizmet kolu toplu sözleşmesinin imzalanması halinde Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

